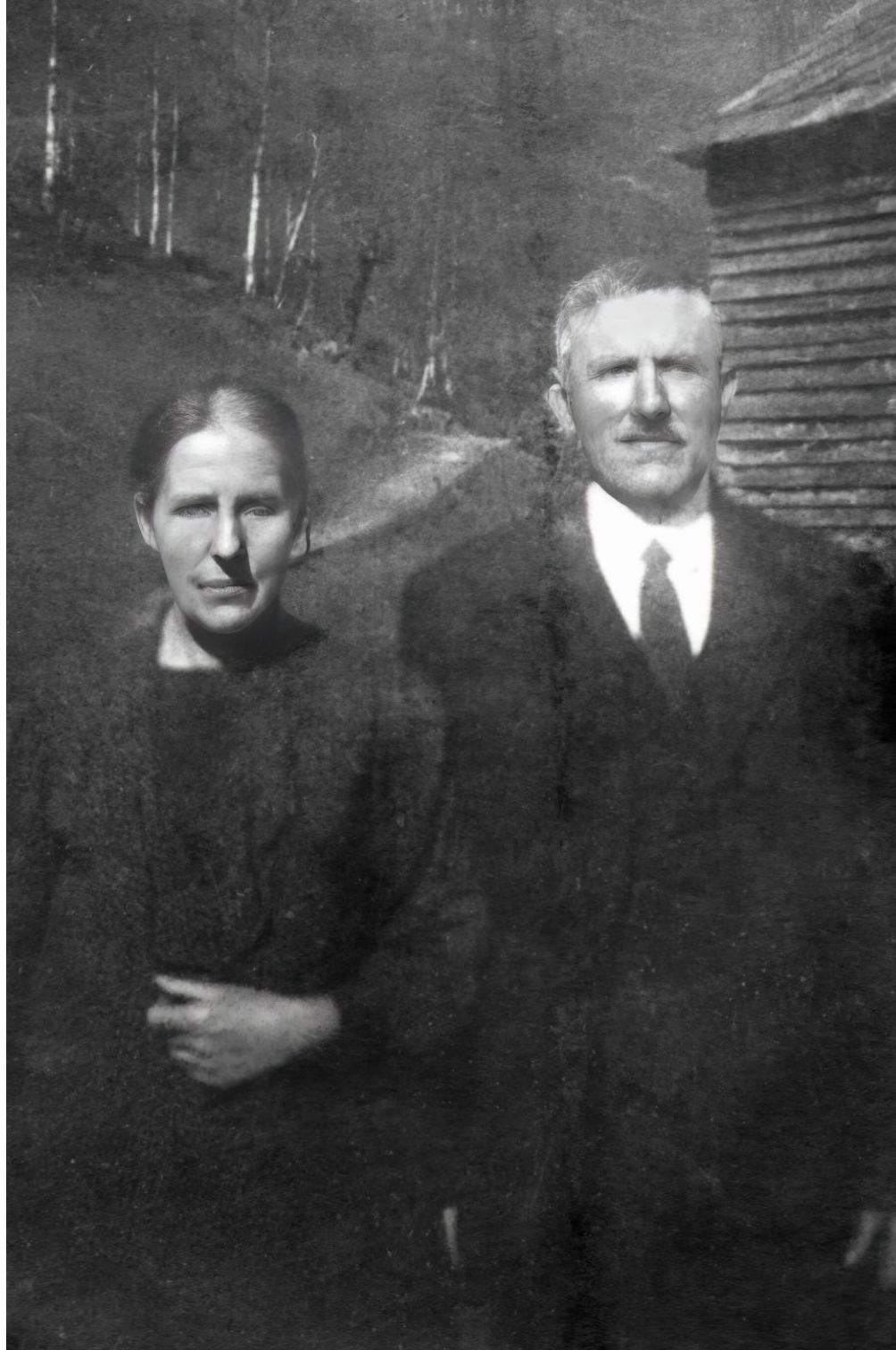

Samnanger historielag
Fotoutstilling oktober 2024

Høysæter – bnr 1 - Janane

Våningshuset til "Janane". På verandaen sit Knut Høysæter (1900-1975)

Nils Johan S. Høysæter (1877-1956) og den andre kona hans, Engelina T Høysæter (1876-1975. Den første kona hans, Brita Sjursdotter, døde av "lungebrann" i 1903. Nils Høysæter hadde 7 barn i to ekteskap.

Nils Johan S. Høysæter (1877-1956)

Datering: ca 1952

Han fekk skjøte på bruk 1 på Høysæter i skifte etter faren i 1888. Han var då mindreårig og fram til han vart myndig vart garden dreven av mora Brita Knutsdtr. (1855-1938) som gifte seg oppatt i 1887 med Nils Nilsson Tverlid (1860-1938). Dei kjøpte seinare Nygard (Tretræ) i 1898 og flytta dit og bror til Nils Johan, Knut (1879-1965) vart med på flyttelasset. Dottera Eldbjørg (1913-1994) tok over garden i lag med mannen sin Johannes Høysæter (1918-1971) frå Haugen. Johannes var anleggsarbeidar og bonde. Garden er seinare kjøpt av Bjørn og Ragna Rykkje.

Familiebilde "Janane".

Framme: Kristi (Høysæter) Brudvik (1910-1989), Knut Høysæter (1900-1975),
Nils Yngve Brudvik (1948),

Bak: Nils Johan Høysæter (1877-1956), Else Brudvik (1934), Engelina Høysæter (1876-1975)

Familiebilde "Janane" Høysætertjørna.

Frå venstre: Margit Høysæter (1898-1987), Eldbjørg Høysæter (1913-1994),
Nils Johan Høysæter (1877-1956), Knut Høysæter (1900-1975),
Midten: Anna Telle(1907-), Bak: Else Brudvik

Samnanger historielag
Fotoutstilling oktober 2024

Høysæter – bnr 2 - Tverlia

Omtrent slik ser det framleis ut på garden Tverli. Bildet er frå påska 2002.

Vi ser frå venstre: Åge Haga, og sønene Kenneth og Preben.

Tverli har vore husmannsplass sidan ca 1776, og blei eige bruk i 1883. Familien som no eig plassen, har budd her frå Nils Nilsson Høysæter f 1795, og kona hans, Kari Nilsdtr Kvitingen flytta hit i 1822. Sonesonen deira, Ivar Nilsson f 1855 er den eldste frå Tverli, som vi har bilde av. Han er igjen morfar til Borghild Valland Minde, og oldefar til Randi Haga, som nå eig garden.

Ivar Tverli f 1855 og familien i Tverlia påska 1924. Ivar var gift to gonger. Først med Sigrid Nilsdtr Høysæter, dei to fekk 7 barn. Dette ekteskapet blei oppløyst. Seinare gifta han seg med tenestejenta si, Berta Hernes f. 1881. Berta hadde sonen Ingolf frå eit tidlegare forhold.

Frå venstre: 1) Mathilde Gjessing født Svenke, - (bydame på hyttepåske). 2) Borghild Tverlid (dotter) , 3) Ida Tverlid f. 1899 – yngste barn frå Ivar sitt første ekteskap, 4) Ivar si kone - Berta (Hernes) Tverlid f. 1881, 5) Ingolf Hernes, Berta sin son frå før ho vart gift, 6) Ivar Nilsson Tverlid f. 1855.

Borghild Tverlid hadde halvbroren Ingolf Hernes, og ei søster som berre blei to år. Såleis vart det Borghild som tok over garden. Ho gifta seg med Nils Valland, og i perioden 1937-1945 fekk dei fekk 3 døtrer. Nils vart tilsett i Bergen Lysverker, først som reinhaldar i Grønsdal kraftstasjon, seinare som vakt. Her ser vi Nils og Borghild Valland i tunet i Tverlia, med hunden Truls, ein gong seint på 1950-talet? I 1962 kvitta dei seg med dei siste to kyrne, og flytta dei ned i ein bustad i Grønsdalen nær kraftverket. Sauene fekk dei ha i ei brakke på kraftstasjonen.

På trappa i Tverlia, truleg 1947. Frå venstre: Dei 3 døtrene i Tverlia, Bergit Valland g. Minde, Liv Valland, og Bjørg Valland. Mannen er Harald Svenke, sonen til Embret og Helga Svenke. Svenke hadde hytte på Gamlafete ved Kvanndalsvatnet. Dei bygde ei tømra hytte der, kanskje etter krigen. Harald Svenke – også kalla «unge Svenke». Far hans var høgsterettsadvokat.

Tunet i Tverlia tidleg på 1950-talet. Vi ser låa og møkkuhuset framfor våningshuset. Det som ser ut som nok eit lite hus bak våningshuset, er ei hes (ein høyhekk) og eit kvitt felt kalla «Kleivasbakkjen» – eit lite jorde som dei slo. Vi ser minst 4 lange hesjer. I Tverlia hadde dei vinterfôr til ein hest, 4-5 kyr, eitt eller to ungbeist og nokre sauer.

Framfor huset og mellom låa og møkkuhuset, ligg det ein oppmura veg. Truleg er dette stein frå rydding av jorda, og frå veitegraving i myra. Slik fekk dei gangveg, så folk ikkje gjekk på bøen. Ovafor vegen, og bak huset, hadde dei åker med poteter. Det hendte dei kjøpte poteter, men det meste dyrka dei sjølve.

Slåtten i Tverli, 1965. Framme frå venstre: Borghild Valland f Tverli, Ida Tverli f 1899, (halvsøster til Borghild), og Liv Valland med dottera Rita f 1964 på armen. Bak frå venstre: Nils Valland og Valdemar Koch, mannen til Liv. I bakgrunnen ser vi Lysverket si hytte, bak taket på møkkhuset. Linja med stolpar fører telefonleidningar. Tverlia hadde også innlagt straum, gjennom ei anna line, den kom bakom huset, frå Kvitingsvatnet.

Året er 1963. Vi ser Bergit Valland Minde og mannen Malvin Minde f 1932, med dei to eldste barna, Randi f 1961 og Irene f 1963. Dei sit i stova Grønsdalen hos Bergit sine foreldre, Nils og Borghild, etter at dei flytta dit. Randi er no vaksen og gift med Åge Haga. Dei har sønene Ronny, Kenneth og Preben.

Ved middagsskaret nord for Høysæter, påsken 2002?. Frå venstre: Randi Haga, sønnene Ronny, Kenneth, besto (mormor) Bergit Valland Minde og til høgre Preben Haga. I bakgrunnen mot nord: Kvittingen og Klungerdalen.

Samnanger historielag
Fotoutstilling oktober 2024

Høysæter – bnr 4 - Lassane

Motiv fra "Lassane" og "Perane"

Løa og dei to husa nærast er Lassane. Vegen gjekk gjennom tunet. Husa heilt til venstre er først meieriet og bak det ligg gamlehuset til Perane. Bak Lassane sitt nye hus, ser vi det nye huset i Tunet. Den bratte skrenten i fjellet heiter "Kinnapresten", og like under den ligg vegen til Eikedalen, forbi Børdalen.

Juli 1955. Vi ser den nye løa og huset hos Lassane. Den gamle løa er rive.

Heile familien til Nils Johan Lasseson Høysæter (1869-1964)

Datering: ca. 1910

Framme: Nils N. Høysæter (1899-1983), Johannes N. Høysæter (1902-1976),
2.r.: KLara N. Høysæter (1907-2006), Nils Johan L. Høysæter (1869-1964),
Anna Kristina T. Høysæter (1868-1942), Anna N. Høysæter (1904-1966),
Bak: Engel N, Høysæter (1894-1984), (Inga) Kristina N. Høysæter (1891-1972), Borghild N. Høysæter (1896-1981), Lasse N. Høysæter (1889-1953).

Familiefoto frå Lassane, tidleg på 1920-talet.

Bak frå venstre: Amanda Høysæter (1898-1979), Engel N. Høysæter (1894-1984), Borghild N. Høysæter (1896-1981),

Framme: Anna N. Høysæter (1904-1966),

Nils N, Høysæter (1899-1983), Johannes N. Høysæter (1902-1976), Klara N. Høysæter (1907-2006).

4 jenter på "Florhauen« Datering: ca 1920.

Frå venstre: Anna N. Høysæter (1904-1966), Borghild N. Høysæter (1896-1981). Gunhild S. Høysæter (1905-1972), Klara N. Høysæter (1907-2006). I bakgrunnen ser vi den "nye" lòa hos Lassane, ovanfor Florhaugen. Denne lòa blei rive om lag 2015. Framleis ligg grunnmuren der med tak over.

Samnanger historielag
Fotoutstilling oktober 2024

Høysæter – bnr 5 - Sjurane

Garden heiter Sjurane etter Sjurd Monsson Høysæter (1844-1916). Han var gift med Gunhild Johannesdtr Eikedal (1834-1932). Då ho døydde 98 år gamal, hadde ho alt i fleire år vore det eldste mennesket i Samnanger! Sjurd og Gunhild hadde 4 barn, derav to søner. Det var den yngste av barna, Magdele (1877-1940), som overtok garden i lag med ektemannen Knut Knutsen (Svendsdal) Høysæter (1868-1961). Dette er dei to eldste frå Sjurane vi har bilde av.

Knut Høysæter (1868-1961) tar tørrhøy av hesja. Ivrig medhjelpar er Arvid Rasmussen f. 1940 - med spesiallaga rive i barnestørrelse!
Datering:1943.

Sjurane på Høysæter før 1940.

Frå venstre: Magdela Sjursdtr Høysæter (1877-1940), så 4 ukjende personar, Klara Høysæter (1910-1982) - Knut Knutsen (Svensdal) Høysæter (1868-1961).

Knut og Magdele Høysæter hadde 4 barn: Borghild (1904-1956), ugift, var styrar av KNA-hytta på Kvamskogen. Gunnhild Sofie (1908-1958), gift med Knut Sigvald Teigen og budde på Teigen i Eikedalen, Klara Mathilde (1910-1982), ugift og dreiv bruket, Knut (1915-1939), - yngstemann og odelsgut. Budde og arbeidde på bruket, men døde berre 24 år gamal.

Framfor huset hos Sjurane. Knut og Klara er frå garden, resten er gjestar frå byen. Bildet er kanskje tatt i påska. Frå venstre: Knut Høysæter (1868-1961) , ? , Klara Høysæter f 1910, ? , Alla Ramussen, ? , Foran ses Arvid Rasmussen f. 1940. Datering:1943

Brurebilde av Gunnhild (Høysæter) Teigen (1908-1958) og Knut Teigen (1901-1992).
Dei gifta seg 27.12.1930, med feiring på Høysæter. Brurebildet vart ikkje tatt før våren i 1931. Gunnhild var nr 2 av 4 søsken hos Sjurane, og den einaste som vart gift og fekk barn.

Samnanger historielag
Fotoutstilling oktober 2024

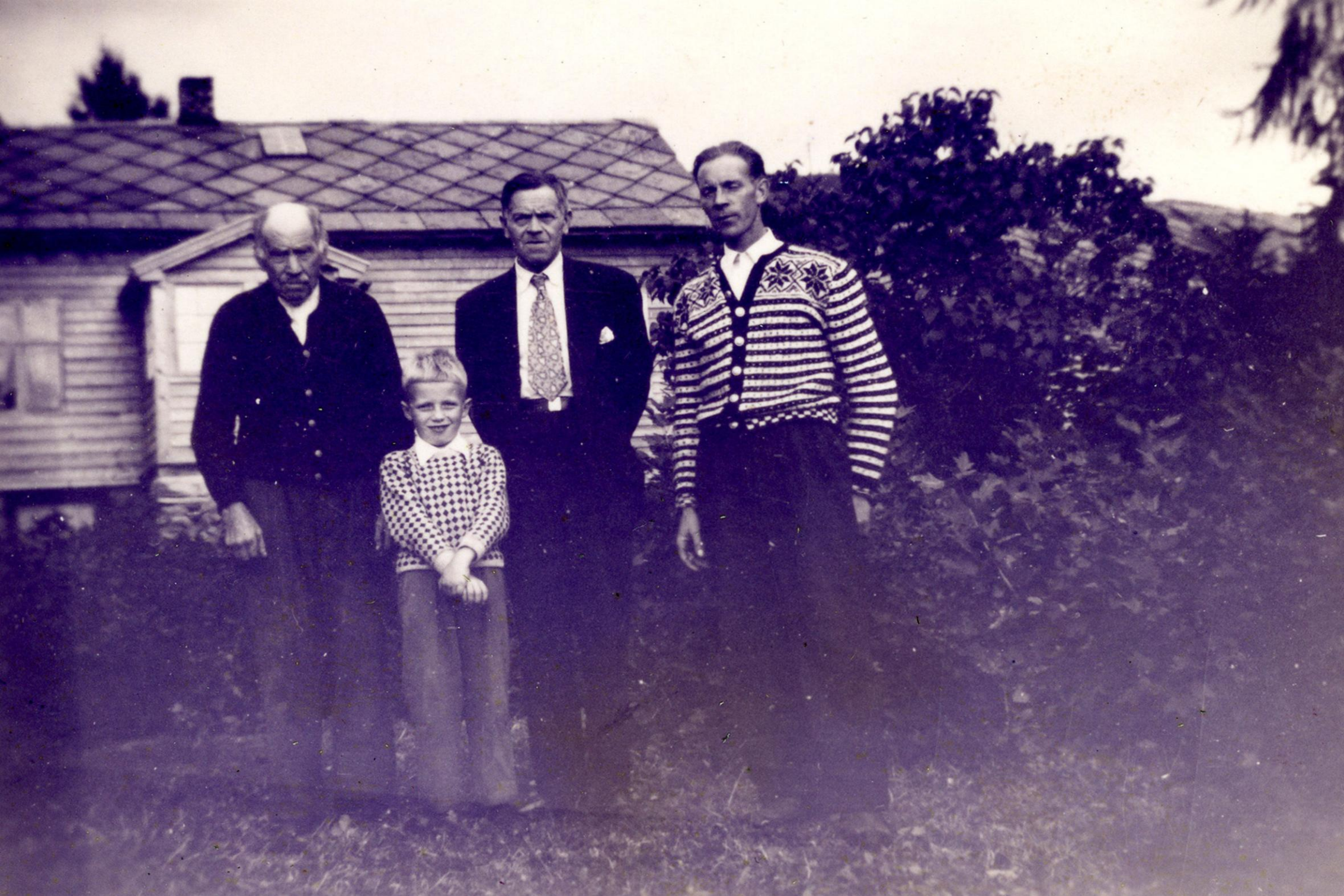
Høysæter – bnr 6, 8 og 11 - Perane

Tunet hos Perane før 1967.

Bruk 6, Perane, blei skilt ut som eige bruk alt i 1842 – i ei tid da fleire bruk blei skilt ut som følgje av oppsplitting til arvingar. Mons Pederson (1866) fekk kjøpe bruket i 1893.

Per Eikestad hugsar då brakekledninga vart skifta og brent tidleg på 60-talet

Framfor huset hos Perane på Høysæter. Her ser vi 4 generasjonar: Mons Høysæter f. 1866, Per Eikestad f. 1946, Peder M. Eikestad (1892-1960), Arne Eikestad (1918-2000).

Peder Eikestad og familien flytta til Nordbygda og tok namn etter plassen dei budde på der. Seinare flytte dei til byen. Sonen, Arne Eikestad tok over garden etter farfaren.

Tørrhøykjøring hos Perane tidleg på 1950-talet. Arne Eikestad, lesser høy. Den største guten er truleg Arvid Rasmussen, sonen til fotografen. Dei hadde hytte hos Sjurane. 3 av dei andre barna er nok barna til Arne Eikestad og kona Solveig, som vaks opp i Heimstaslåtto.

Solveig og Arne Eikestad fekk 3 barn:

Per f 1946, Målfrid f 1950 og Asbjørn f 1952.

Frå venstre: Målfrid, Asbjørn og Solveig Eikestad framfor låa i 1953.

Solveig Eikestad og kvalpen Stella, truleg 1957.

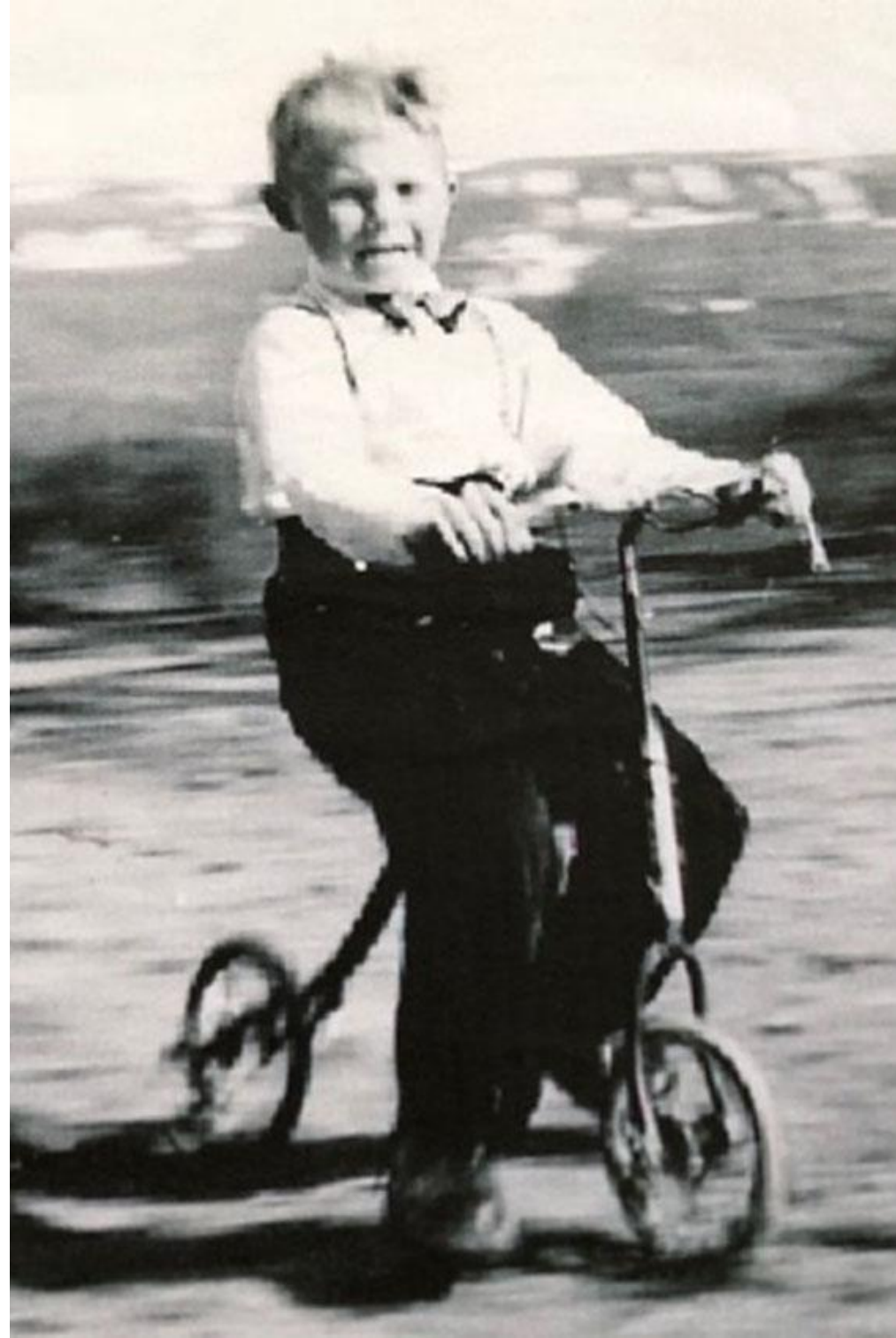
Målfrid, Asbjørn, Per, og mora Solveig Eikestad, framfor huset hos Perane i 1953. På denne tida var det slutt på meieridrifta på Høysæter, og meieriet som låg tett ved bygningen til Perane er fjerna.

Bak: Per Eikestad og bestefar Peder Eikestad,
framme 3 søskenbarn. Frå venstre: Jan Birger Fossdal, Asbjørn Eikestad og
Kjell Ove Fossdal. Datering: 1958

Målfrid og Asbjørn Eikestad på sykkel utafor løa hos Perane. Ikkje lett å trø
under stanga med ein mindre på bagasjebrettet. Datering: 1958

Asbjørn Eikestad syklar.

Faren, Arne Eikestad som bygde om sykkelen frå ein 3-hjulssykkkel til ein med to hjul. Han var utdanna møbelsnikkar, og ein tusenkunstnar som fekk til alt han prøvde på. Datering: Ca 1959.

Samnanger historielag
Fotoutstilling oktober 2024

Høysæter – bnr 7, 12 og 22 - Haugen

Haugen sett frå Heimstaslåtto.

Haugen var husmannsplass under bruk B. I 1817 fekk Torbjørn Monsson Høysæter (1792-1866), bygsle plassen av faren, og Torbjørn var husmann her i 1865. I 1869 fekk eldste sonen skøyte på Haugen, som fekk bruksnummer 7. Nils Torbjørnson (1843-1925) overtok bruket frå broren, og han er forfar til etterslekta.

Haugen blei skilt ut som eige bruk, og i 1890 var Nils Torbjørnson Høysæter sjølveigar her. (Sonen til den første husmannen.) Han og faren var dei to første generasjonane på Haugen. På bildet ser vi 3. og 4. generasjon.

Trygve Høysæter (1923-2013), Magnus Høysæter (1921-1993), Torbjørn Nilsson Høysæter (far) (1887-1974), Johannes Høysæter (1918-1971) og Nils Høysæter (1914-1984). Det var Nils som overtok bruket etter faren.

Anna Gundina Bruun Høysæter (1918-2012) og **Nils Johan Høysæter** (1914-1984), gift 1941. Etter dei var det sonen Terje Høysæter som overtok bruket.

Bryllaupsdagen til Terje Høysæter i 1968. Vi ser han her i lag med søstrene.
Frå venstre: Åse Johanna f 1947, Terje f 1942 og Randi Anna f 1944.

Samnanger historielag
Fotoutstilling oktober 2024

Høysæter – bnr 10 – Insta Slåtto

Nils Tomasson Høysæter (1792-1877), flytta frå Tøena 56 år gamal, og overlet den rasutsette husmannsplassen til dottera Margreta Nilsdotter og familien hennar. Sjølv flytta Nils sin familie til Slåtta på Høysæter, der dei begynte å rydda seg ein plass. I 1865 var det sonen Tomas (1833-1921) som var husmann i Slåtto, og han fortsette nybrottsarbeidet til faren.

Anders Nilsson Høysæter (1837-1910) og Seselia Jansdtr Høysæter (1845-1920). Då broren Tomas i 1884 flytta til Sanddalen i Sævareid, overtok Anders husmannsplassen etter broren. Anders rydda og bygde vidare i Slåtto.

Ved folketeljinga i 1900 var sonen Jan Høysæter sjølvveigar i Instaslåtto, der han budde med kone og ein 1-åring. Heimstaslåtto var framleis husmannsplass, og der budde dei gamle og sonen Knut Andreas H. (1879-1954). I 1910 døydde Anders, og Knut blei sjølvveigar i Heimstaslåtto.

Instaslåtto på 1950-talet.

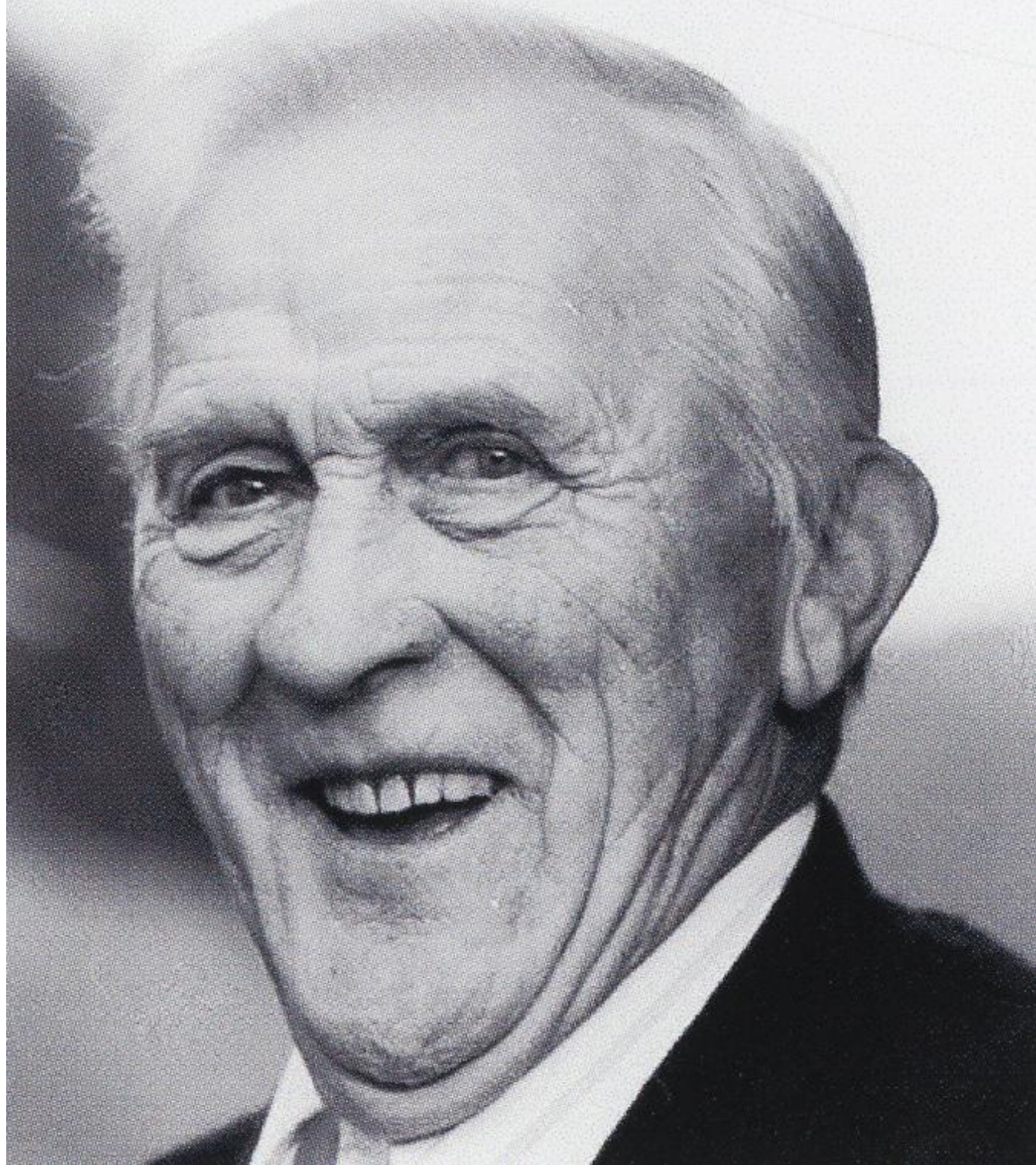
Jan Høysæter og kona, Marta Nilsdtr Høysæter, fekk 5 barn. Den yngste, Johannes Høysæter, f 1914, overtok garden og gifta seg i 1943 med Elsa Seselia Skjold. Dei fekk barna Jostein, Margunn Elisabeth og Nils Reidar.

Jan Høysæter (1875-1962), og familien. 3 generasjoner i høyonna om lag 1952. Jan var første brukar på Instaslåtto. Her er Jan med 3 barnebarn og foreldra deira. Borna framme frå venstre: Magne Reigstad f ca 1945, og søskenbarna, Jostein Høysæter f 1944 og Margunn Elisabeth Høysæter f 1946. Bak frå venstre: Jan Høysæter f 1875, Else Cecilie (Skjold) f 1917 - gift Høysæter og mannen hennar, Johannes Høysæter f 1914. Heilt til høgre: Jan si eldste dotter, Seselia, gift Reigstad - f 1904.

Pause i slåttonna på Instaslåtto 1952. Framme frå venstre: Peder Reigstad, Magne Reigstad, Jostein Høysæter, Seselie Reigstad (f. Høysæter), Else Cecilie Høysæter (f. Skjold), Margunn Elisabeth Høysæter, bak: Irene Reigstad, Jan Høysæter

Johannes J. Høysæter ca 1990.

Etter Johannes overtok sonen Jostein garden. Han har hatt anna arbeid, men har halde garden i hevd.

Jostein Høysæter framfor eit praktverk av gammal byggjekunst i stein og brake.

Nokre av bileta har vi lånt frå journalisten Magne Reistad sitt hefte om Instalåtto. Han avsluttar historia si om Instaslåtto slik: «Sommaren 2020 vart Instaslåtto seld ut av familien. Jostein var siste oppsitjaren på inste garden i fjellbygda Høysæter.»

Til slutt tek vi med ein artikkel Magne Reigstad hadde i Bergens Tidende i 2005: «Livet høyt til fjells».

Litt høyt til fjells

Høysæter er en siste utpost mot fjellheimen i Samnanger, en kommune kjent for mye vått vær. Men før i tiden regnet det aldri om sommeren. Pussig...

Magne Reigstad

Publisert: 12. jul. 2005, 06:00

Gammel og ny tid møtes på Høysæter. Fjellgrenda er på det nærmeste fraflyttet. Gardshusene er fritidsboliger og hyttefolkene har okkupert utsiktstomtene.

Nybyggerne durer innover med forhjulstrekk eller trekk på alle fire. Inn med Rema-posere og kartongvin. Opp med vimpelen. Så er det stille igjen.

Antakelig er det bare vi som hører lyden fra de usynlige motorslåmaskinene. Iltre totaktere som spyr blå røyk i bratte bakker og legger etter seg lange rader med saftig vinterfôr til sauer og kyr.

Det er bare denne gubben, han som går opp gamle stier - som ser fjordingen trekke vognen med tørrhøy hjem fra det som ble kalt nystykket. Vi er garantert de eneste i hele fjellheimen som fanger latteren fra gjengen som skjærer torv i svarte myren. Torv var godt brensel. Vi unger bar andektig nyskåret torv til stablene som vokste og vokste frem mot middagstid.

Sommerminner. Det er den saliggjørende miksen av lukter og lyder. Vi gikk forresten alltid i kortbukse, for det var rikelig med plussgrader i de

FORLATT: Nydelig murte steinvegger - minner om en annen tid i fjellheimen.

BRATTLENDT: Sløsetid i bratte teiger den gang det bare var sol om sommeren.

dager. Vår Herre holdt igjen med regnet, for han visste at fjellbøndene bare hadde et par tilmålte ferieuken å gjøre det på når høyet skulle i hus. Skrubbeta knær og skitne negler, halvmodne blåbær og løs mage - slikt hørte sommeren til. Ungene lærte triks og uoter av hverandre. Vi prøverøkte med og uten filter under bærbuskene. Lite var forbudt og ingenting var farlig, enda det både smalt og luktet svidd rundt de prektige poder. Heldigvis hadde de voksne annet å gjøre enn å bedrive politisk korrekt barneoppdragelse.

Småbruket som skapte sommerminnene var et daglig slit for de voksne som skaffet seg et utkomme her. Godt at gutten fra bygdebyen ikke hadde forstand på slikt. Senere i livet skjønte han at det egentlig var kvaliteten på menneskene som gjorde at det var så kjekt å være der oppe.

Visst var det fascinerende å se når arbeidsnevene melket ut dråpene fra Fagros og Dagros. Kvinnene gikk morgen og kveld på stølen. Én time hver vei. Pinlig at vi måtte bli godt voksne før vi forsto hvilken prestasjon det var å være gardkjerring på et småbruk i den norske fjellheimen. I grunnen ikke så ille at hyttefolket slippes inn i paradiset. Nå ligger grenda - drømmestedet, der med farbar vei året rundt. Hyttefolket får heller bære over med at det rusler rundt en tulling og knipser bilder av en forlatt utløe, steingarden og torvmyren. Litt av røttene hans henger igjen her - og da så.

Samnanger historielag
Fotoutstilling oktober 2024

Høysæter – bnr 13 – Tunet

Gardshusa i Tunet ein vinterdag.

Gruppebilde i Tunet ca 1930. Frå venstre: Solveig S. Høysæter (1916-2010), Margit S. Høysæter (1910-2004), Sjur S. Høysæter (1872-1931), Hanna S. Høysæter (1907-1989), Gunhild S. Høysæter, (1905-1972), 4 ukjente, Klara K. Høysæter (1903-1998).

Tunet, bruk 13 vart utskild frå bruk 5, «Sjurane» i 1854.

Far til Sjur S. (1872-1931), Samuel S. Høysæter (1828-1896), fekk skjøyte på bruk 13 frå broren Mons S. Høysæter (1813-1897) i 1854. Samuel sin son, Sjur (1872-1931), overtok så Tunet i 1893, etter at broren Hans hadde eigd det i 2 år. Då Sjur døydde i 1931, var det sonen hans igjen som overtok: Samuel S. Høysæter (1901-1978). Arvingane eig no bruket.

Gruppebilde framfor gamlahuset i "Tunet", tidleg 1930 tal. Framme frå venstre: Ukjent, Borghild Høysæter g. Jensen (1928-2021), Gunnlaug Høysæter, g. Flatabø (1929-2019)

Bak frå venstre: Ukjend, Solveig S. Høysæter g. Svensdal (1916-2010), Margrete S. Høysæter (1865-1955), Gunhild Gjertine Høysæter f. Totland (1875-1953), Kristi P. Høysæter (1910)?, Kristina S. Høysæter (1903-1997).

3 generasjoner frå "Tunet". I bakgrunnen ser vi "Hauen". Sitjande frå venstre: Margrete Høysæter (1865-1955), Klara Høysæter f. Nygård (1903-1998), Kristina Høysæter (1903-1997), Margit Høysæter g. Holm (1910-2004), Gunhild Gjertine Høysæter f. Totland (1875-1953), Gunhild Høysæter g. Øye (1905-1972), Solveig Høysæter g. Svensdal (1916-2010). Ståande frå venstre: Samuel Høysæter (1901-1978), Borghild Høysæter g. Jensen (1928-2021),
Gunnlaug Høysæter g. Flatabø (1929-2019), Hanna Høysæter (1907-1989).

Besøk frå Sævareid på 1930-talet. Framme frå venstre: Borghild S. Høysæter (1928-2021), Olav K. Hauge (), Gunnlaug S. Høysæter (1929-2019)
Bak: Knut O. Hauge (1880-1959), Klara K. Høysæter (1903-1998), Gunhild S. Høysæter (1905-1972), Solveig S. Høysæter (1916-2010),

Sjur S. og Gjertina Høysæter fekk først 1 son, Samuel f 1901, som overtok garden. Etterpå fekk dei 5 døtre på rad. Her er 3 av dei: Gunhild S. Høysæter (1905-1972), Kristina S. Høysæter (1903-1997), og Solveig S. Høysæter (1916-2010)

Bestemor med barnebarn på 1930-talet. Gunhild Gjertrine T. Høysæter (1875-1953),
Borghild S. Høysæter (1928-2021), Sigmund S. Høysæter (1935-1994)

Påske 1951 i Tunet. Familiebilde.

Framme frå venstre: Margit Holm (1910-2004), Gisle Øye (1948), Svein Holm (1945), Kristina Høysæter (1903-1997), Berit Holm (1943).

Andre rekke: Sigmund Høysæter (1935-1994), Harald Flatabø (1930-2023) med Øystein (1950), Gunnlaug Flatabø (1929-2019)

Bak: Gunhild Øye (1905-1972), Gulleik Øye (1891-1987), Solveig Høysæter (1916-2010), Margrethe Høysæter (1865-1955), Klara Høysæter (1903-1998), Gunhild Gjertine Høysæter (1875-1953).

Tunet var ofte fullt i påska på den tida. Det er 15 på bildet og minst 3 manglar.

Bryllup i Tunet - Alma og Sigmund Høysæter

Datering: 1957. Framme: Rune Flatabø (1953), Øystein Flatabø (1950), Gisle Øye (1948), Steinar Jensen (1952). Frå venstre Klara og Samuel Høysæter. Berit Holm (1943), Gunlaug H. Flatabø (1929-2019), slekt til brura, Alma Aanevik Høysæter (1928-), Sigmund Høysæter (1935-1994), mor til Alma, Tove Jensen (1953), Borghild H. Jensen (1928-2021)

Samnanger historielag
Fotoutstilling oktober 2024

Høysæter – bnr 15 - Helgeland

Helgeland (Leitet). Leitet tyder «oppi høgaste», og både Helgeland og Svensdal brnr. 2 vert kalla Leitet eller oppi Leitet. Her ser vi bøen på Helgeland, truleg tidleg på 1950-talet. Garden Helgeland vart i 1880 utskild frå Tunet (bnr. 13), og første eigar var Helge Jansson Høysæter (1839-1903), derav namnet Helgeland. Han var yngste son til eigar av Janane (bruk 1), Jan Nilson Høysæter (1788-1877). Peder Samuelson Høysæter (1876-1953) vaks opp i Tunet. Han kjøpte bruket av enka til første eigar, Kristi Olavsdaughter (Tysseland)Høysæter (1854-). Peder overtok bruket i 1924.

Det gamle rekkjetunet i Leitet/Helgeland. Våningshus og fjøs er bygd i ett.
Det gav større risiko ved brann, men ein fekk livd og varme frå dyra.

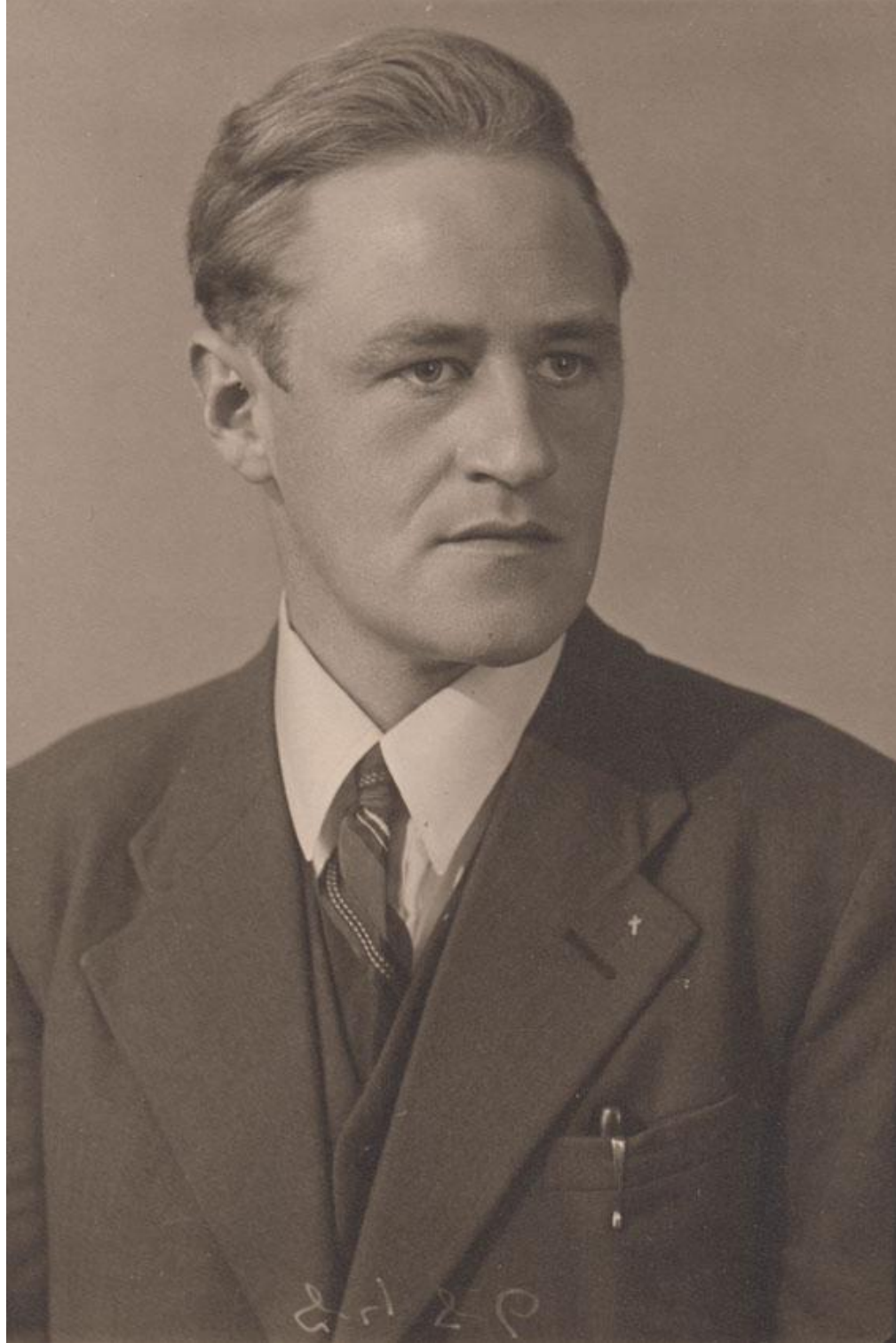
Garden Helgeland blei bygd om etter at han i 1924 fekk ny eigar.
Vinteren 1962 var snørik, kanskje er bildet tatt da.

Peder S. Høysæter (1876-1953), og kona Margrethe (1890-1985). Dei gifta seg i 1909. Peder vaks opp i Tunet, men kjøpte Helgeland. Dei to fekk 6 barn – to blei igjen i Samnanger:

Kristi (1910-2005), gift med Trygve Sæterhaug (1912-1995) – 1 son: Torolf Sæterhaug.

Sigurd (1916-1990), gift med Ella (Lunde) Høysæter (1919-2004) – ein son: Svein Høysæter.

Sigurd P. Høysæter (1916-1990). Han overtok garden etter faren, Peder. Etter mange år i Stavanger, der han gifta seg med Ella (Lunde) Høysæter frå Stavanger. Dei fekk sonen Svein som er vaksen opp i Stavanger. Han og kona Liv overtok garden i 1980, og bygde nytt hus. Sigurd og Ella flytta samtidig tilbake til Høysæter, og busette seg i det gamle huset.

Peder og Margrete Høysæter fekk 5 barn som vaks opp på Helgeland tidleg på 1900-talet: Kristi 1910-2005, Samuel 1911-1920, Sigurd 1916-1990, Alfred 1919-2007 og Signe f 1925.

Her ser vi Signe P. Høysæter (1925-) som konfirmant ca. 1940. Signe blei gift med Alf Austli frå Steinkjer og flytta dit.

Samnanger historielag
Fotoutstilling oktober 2024

Høysæter – bnr 17 og 29 - Heimstaslåtto

Heimstaslåtto på 1950- eller 1960-tallet. I gamle dagar var huset og låven samanbygd som eit rekkjetun. Ny låve vart sett opp i 1947, då med litt avstand til våningshuset.

Nils Tomasson Høysæter (1792-1877), flytta frå Tøena 56 år gamal, og overlet den rasutsette husmannsplassen til dottera Margreta Nilsdotter og familien hennar. Sjølv flytta Nils sin familie til Slåtta på Høysæter, der dei begynte å rydda seg ein plass. I 1865 var det sonen Tomas (1833-1921) som var husmann i Slåtto, og han fortsette nybrottsarbeidet til faren.

Anders Nilsson Høysæter (1837-1909) og Seselia Jansdtr Høysæter (1845-1920). Far hans, og bror hans Tomas, flytta frå Tøena til Slåtto.

I 1885 kjøpte Tomas gard på Sævareid, og den yngre broren, Anders, overtok Slåtta. Han rydda og bygde garden vidare. Seinare overtok sønene hans igjen, slik at Andreas overtok Heimstaslåtto, mens Jan blei brukar på Instaslåtto.

Andreas Anderson Høysæter (1879-1954) og Marta Pederdtr Storli (1888-1951) gifta seg i 1910. Dei tok over Heimstaslåtto.

Familiebilde frå Heimstaslåtto om lag 1935

Framme frå venstre: Andreas Høysæter, Marta, Solveig (seinare gift Eikestad). Bak: Nils, Peder, Severina (seinare gift Kleivane), og Andreas, alle Høysæter.

I rypejakta. Framfor huset i Heimstaslåtta, om lag 1935. Dei tre gutane med skyggelue er ukjende. Solveig Høysæter i skjørt med ryper framme. Bak frå venstre: Johannes, Peder, Nils?, Andreas, og bak ser vi Marta til høgre, og ei dame til.

Søskenbarn på trappa i Heimstaslåtto. 1951 Karin Rebnor, Bamse, Magnhild Høysæter, Gunnar Rebnor, Alf Høysæter. Karin og Gunnar Rebnor er søskenbarn, barna til Alf og Magnhild si moster.

Familien i Heimstaslåtto. Frå venstre: Andreas, Alf, Agnes og Magnhild
Høysæter.

Datering: Ca 1957.

Heimstaslåtto. På trappa Magnhild Høysæter, Karin Rebnor, Gunnar Rebnor og Alf Høysæter. I døra står Marta Rebnor. (Moster til Alf og Magnhild).
Datering: Ca 1951.

Søskenbarn på Heimstaslåtto. Påska 1955. Bak frå venstre: Per, Målfrid og Asbjørn Eikestad. (frå Perane – der Solveig er søster til Andreas Høysæter)
I midten: Magnhild og Alf Høysæter. (Frå Heimstaslåtto – barna til Andreas.)
Framme: Anne-Marie, Sonja og Karin Høysæter. (Frå Tysse – far deira Peder er bror til Andreas Høysæter.)

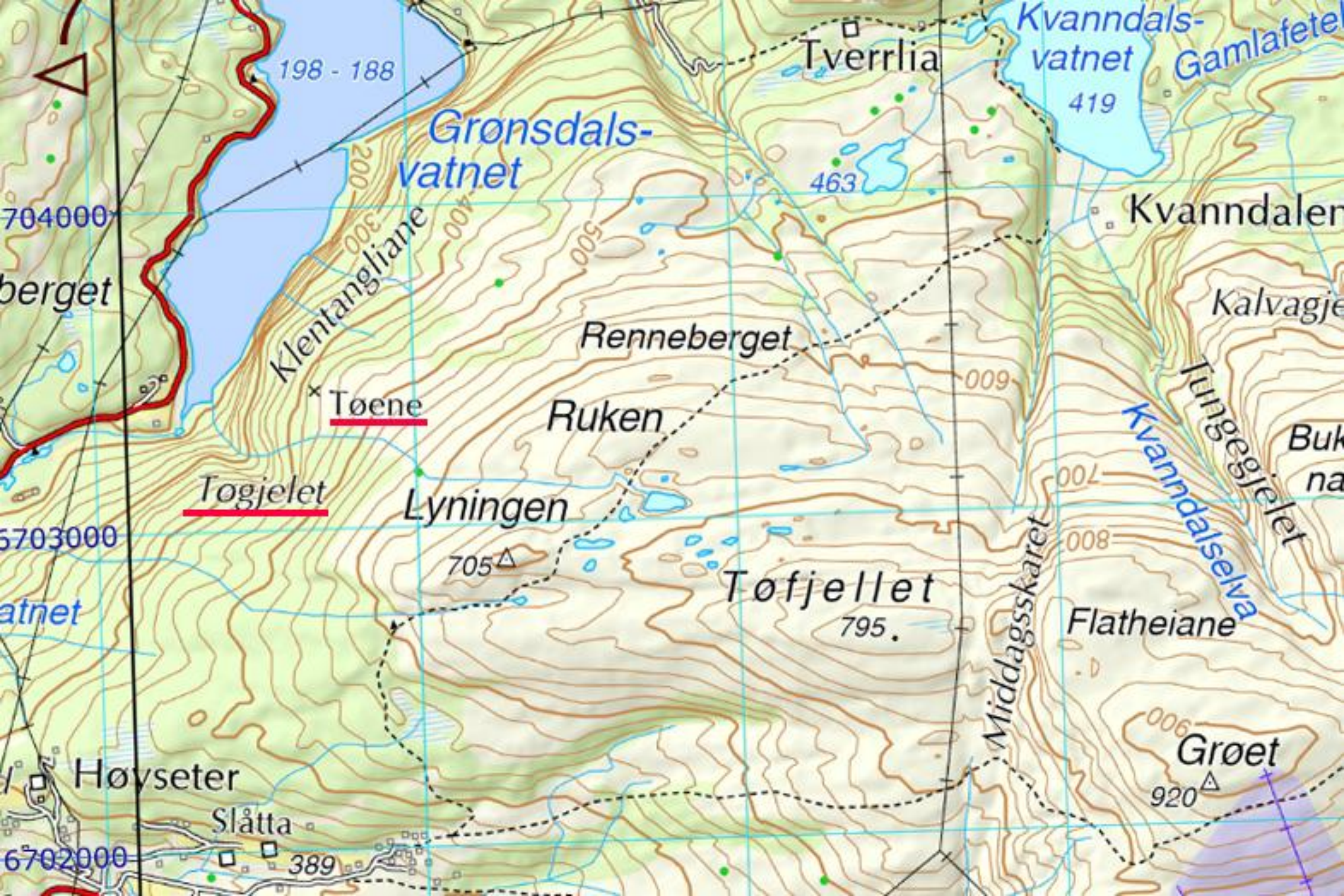

1966. Vest for Heimstaslåtto, som vi ser i bakgrunnen. Frå venstre: Karin, Sonja, Bjørg og Anne Marie Høysæter. (Bjørg er frå Instaslåtto).

Karin, Sonja og Anne Marie var ofte i Heimstaslåtto hos besteforeldra. Far deira, Peder, hadde gjerne ein sau på gras hos familien i Høysæter.

Samnanger historielag
Fotoutstilling oktober 2024

Høysæter – husmannsplassen Tøena

Tøena var husmannsplass under Høysæter frå ca 1790 til 1889, altså i 100 år. På denne tida levde 3 generasjonar her. Dei første var Tomas Johannesson Høysæter f 1752 og Brita Hognesdtr Jarland, f 1760. Sonen deira, Nils Tomasson Høysæter f. 1792, flytta til Høysæterslåtta 56 år gammal. Eldste dottera, Sigrid, gifte seg med Peder Høysæter f 1838, og dei tok over Tøena. Dei dreiv enno ein generasjon før dei flytta til Vassenden.

Solveig og Magne Vassenden er tipp-tipp-oldebarn av dei første som slo seg ned her. Her peikar Solveig opp mot Tøena, der ho og Magne eig ein halvpart av Tøena. Som barn måtte dei vera med på slåttene der oppe, og kleiv då opp skaret i bakgrunnen. Høyet sende dei ned til Vassenden på løypestreng. Dette kan du lesa om i Årboka for 2022.

I Tøena er det to grunnmurar. Denne ser ut til å vere den eldste, og ligg på den mest rasutsette plassen. Ein gong tok faktisk raset husa.

Det er rik tilgang på fór her oppe, og i 1865 hadde dei 9 kyr, 9 sauer og 11 geiter.

Dette er fleire dyr enn dei hadde på gardar som f eks Åsane. (Men gardane nede i bygda hadde i tillegg også hest, korn og poteter).

På ein mindre rasutsett plass ligg den finaste grunnmuren, om lag 15 meter lang, og 5 meter brei. Til venstre, mot vest ser det ut til å ha vore bustaddel, medan ein like stor del mot aust truleg har vore fjøs. Dette tilsvara konstruksjonen på dei gamle rekketuna, t. d. på Renen i Eikedalen.

I kjellaren på bustaddelen er det to kjellardører, slik vi finn i Bruabotn. Her, som i Bruabotn, har dei leia vatn inn gjennom kjellaren i ei steinsett grøft (veite), så dei kunne henta vatn der sommar som vinter. (Kjelda ligg ved det raude merket.)

Anders Nilsson Høysæter var barnebarnet til dei som først slo seg ned i Tøena. Etter 100 år var det slutt. På sine gamle dagar flytta han og kona til Slåtto på Høysæter. Du ser bilde av dei der.

Samnanger historielag
Fotoutstilling oktober 2024

Høysæter – familien Engel Høysæter

Amanda P. Nordbø (1898-1979) og Engel Høysæter (1894-1984). Dei gifta seg i 1923. Engel Høysæter var son av Nils Lasseson Høysæter frå «Lassane». Engel hadde militær utdanning frå Oslo, med kapteins grad. Amanda var lærar ved skulen på Høysæter, og slik trefte dei kvarandre. Dei første åra sine budde dei i lærarbustaden i skulen på Høysæter, men bygde seg seinare hus på andre sida av Høysætertjørna.

Høysæter 1942. I bakgrunnen ser vi Høysætertjønna, bildet er tatt i hagen utanfor huset, og vi ser i retning Svendsdalen. Engel og Amanda Høysæter med 4 av barna. Kanskje er det eldstemann, Kåre, som tok bildet. Fra venstre: Aud, Engel, Egil med kanin, Agnar på armen, Amanda og Bjørg med kanin.

Egil Høysæter f 1934. I bakgrunnen på andre sida av Høysætertjønna, ser vi huset som familien bygde. Bildet er tatt ca 1946.

Idyll på skuleplassen, 1946? Agnar Høysæter, f 1941 og storebror Egil, f 1934.

1954. 4 generasjonar på Høysæter.

Frå venstre Eldar Høysæter f 1953 på armen til faren Kåre Høysæter. Til høgre på bildet Engel Høysæter og i midten far hans igjen, Nils Lasseson Høysæter, f. 1869, frå Lassane.

Aud Høysæter f 1929 og broren Kåre, f 1923 tok begge artium rett etter krigen.

Mange år seinare var Kåre Høysæter ei årrekke på 1970 og -80-tallet, kontorsjef og rådmann i Samnanger.

Engel og Amanda Høysæter i stova ein gong på 1970-talet.

Samnanger historielag
Fotoutstilling oktober 2024

Høysæter – plassen Utgjerdet

Utgjerdet, 1965. Utgjerdet var ein husmannsplass under Janane, i alle fall frå kring 1800. Her har det vore skifte av kven som har budd, men frå 1821 til 1980 har den same familien budd her. Søskena Severina (1892-1980) og Peder Pederson, (1884-1961) var dei siste som dreiv denne husmannsplassen. Peder døydde i 1961, og Severina i 1980. Så dei to var kanskje dei siste husmannsfolka i Samnanger. Seinare har slektningar av dei to kjøpt eit område kring husa, og eig no Utgjerdet.

Utsikt frå Utgjerdet over Høysætertjørna. Slik ser det ut i dag. Det lave huset på bildet frå 1965 er restaurert.